

V. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

17. ΝΑΥΠΛΙΟΝ

²Αρ. 8223

Τὴν 7 9/βρίου 1833

²Αρ. Πρ. 1809

²Εν Ναυπλίῳ τὴν
6 Ν/βρίου 1833

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Σεβ. Βασιλικὴν

Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας.

²Απάντησις εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 1133 ἐγκύκλιον τῆς Γραμματείας ταύτης.

²Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα ἡ συνήθεια ἔχει ὡς ἀκολούθως.

1^{ον} Οἱ ἐπίτροποι ἐργάζονται δωρεάν.

2^{ον} Ἡ ἐπιτροπεία ἀνατίθεται εἰς τρία πάντοτε ἄτομα, ἐξ ὧν τὸ ἓν εἶναι ἢ ὁ πρεσβύτερος ἐνήλιξ ἀδελφὸς ἢ ὁ καλῆτερον τῶν ἄλλων πολιτευόμενος.

3^{ον} Ὅταν πρόκειται περὶ ἀνατροφῆς ἀνηλίκων καὶ περὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτων, οἱ ἐπίτροποι δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσουν τι ἢ χωρὶς τὴν συναίνεσιν οἰκογενειακοῦ συμβουλίου ἢ χωρὶς προηγουμένην ἄδειαν ἀρμοδίου Δικαστηρίου.

4^{ον} Δὲν ὑπάρχει καμμία διάκρισις μεταξὺ ἀνήβων καὶ ἐφήβων ὅθεν, οἱ προϋστάμενοι τῶν ἀνηλίκων φέρουν πάντοτε τὸν τίτλον ἐπίτροποι καὶ δὲν μεταβάλλου αὐτὸν εἰς καμμίαν τῶν ἐπιτροπευομένων τῶν ἡλικίαν.

²Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ζήτημα ἀφορῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.

5^{ον} Ἡ συνήθεια σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον ἀποκλείει ὀλοτελῶς τὴν μητέρα ἀπὸ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς χαίρουν ἐπὶ τῶν ἰδίων τέκνων καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ τὰ ἀναθέτει εἰς μόνον τὸν πατέρα ἢ δὲ μήτηρ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της μένει μὲν εἰς τὴν περιουσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν νέμεται, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀπαλλοτριώσῃ κανὲν πράγμα ἀπ' αὐτήν, εἴτε κινητὸν εἴτε ἀκίνητον ὅταν ὁμως μετὰ τὸν πένθιμον χρόνον ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, λαμβάνει τὴν προῖκα της καὶ τὴν πρόγάμον δωρεὰν καὶ ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἄλλην περιουσίαν τοῦ συζύγου της.

6^{ον} Ἡ συνήθεια ἐπεκράτησε ὥστε ὅταν ὁ ὑπεξούσιος υἱὸς ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸν πατέρα του, ζῶντος αὐτοῦ, καὶ ἀποκτήσῃ πράγματα, εἴτε κινητὰ εἴτε ἀκίνητα, νὰ τὰ νέμεται ὁ ἴδιος, μετὰ τὸν θάνατον ὁμως τοῦ πατρὸς του, ἀπαιτεῖται ἢ νὰ καταβάλλῃ ὅσα ἀπέκτησε διὰ νὰ μεθέξουν ἐξ αὐτῶν καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ ἢ ἄλλως ἀποκλείεται ἀπὸ τὴν πατρικὴν του κληρονομίαν.

7^{ον} Ἡ συνήθεια παύει τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ὅταν ὁ υἱός, ἐλθὼν εἰς γάμον, χωρισθῇ ἀμέσως ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἂν δὲ διαμείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, εἶναι

ὑπεξούσιος εἰς τὸν πατέρα του αὐτὸς καὶ οἱ κατιόντες αὐτοῦ, δύναται ὁμῶς νὰ ἔχῃ οὗτος εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὴν προῖκα τῆς συζύγου του, εἴτε εἰς χρήματα συνισταμένην εἴτε εἰς κτήματα.

- 8^{ον} Τὰ δικαιώματα τοῦ νιοθειούντος πρὸς τὸν νιοθετούμενον ὁρίζονται ἀπὸ τὰς συμφωνίας, τὰς ὁποίας κάμνουν οὗτοι π.χ. ἓνας μὴ γεννῶν τέκνα νιοθετεῖ ἄλλον καὶ τὸν κηρύττει κληρονόμον του, μετὰ τὴν νιοθεσίαν γεννᾷ υἱούς. Ὁ θετὸς υἱὸς λοιπὸν εἰς τοιαύτην περίστασιν κληρονομεῖ ἐξ ἴσου μὲ τοὺς φυσικοὺς υἱούς τὸν θετὸν πατέρα του μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ· ἂν ὁμῶς ὁ νιοθετήσας δὲν γεννήσῃ τέκνα καὶ ἀποθάνῃ πρὶν παρέλθουν δέκα ἔτη ἀφοῦ νιοθετήσῃ τὸν θετὸν υἱόν του, ἀφήσῃ δὲ σύζυγον μητέρα καὶ ἀδελφούς, καὶ ἡ σύζυγός του δὲν δευτεροῦπανδρευθῇ, μένει μετὰ τοῦ θετοῦ υἱοῦ των εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ συζύγου της καὶ νέμονται αὐτὴν ἀμφοτέρω· ἂν δὲ αὕτη ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, λαμβάνει μόνον τὴν προῖκα της, ὁ δὲ θετὸς υἱὸς λαμβάνει ἓν μέρος τῆς περιουσίας τοῦ θετοῦ πατρὸς του, τὸ δὲ ἄλλο ἢ μήτηρ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦτο διότι ὁ πατὴρ δὲν ἐπέζησε πολὺν διὰ νὰ γεροκομηθῇ ἀπὸ τὸν θετὸν υἱόν του.

Ὡς πρὸς τὸ τρίτον περὶ νομῆς ζήτημα.

- 9^{ον} Ἡ συνήθεια συμφωνεῖ μὲ τὸν Νόμον καὶ δὲν ἀπαιτεῖ παρέλευσιν καιροῦ προσδιωρισμένου διὰ ν' ἀποκτηθῇ ἡ νομή.
- Ἡ νομὴ κατὰ τὴν συνήθειαν θεωρεῖται τριχῶς· α' ἢ ὅταν καλλιεργῶν τις ἐν ξένον κτῆμα τὸ νέμεται, καθὼς π.χ. ὁ Γεώργιος καλλιεργεῖ ἐν κτῆμα τοῦ Ν. καὶ τὸν πληρώνει τὸ τρίτον. Ὁ Ν. λοιπὸν εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν Γεώργιον καὶ νὰ προτιμήσῃ ἄλλον· β) ἢ ὅταν τις ἐκχερσώσας ἓνα τόπον ἔρημον καὶ πάντῃ ἄχρηστον, τὸν νέμεται καὶ θεωρεῖται ὡς ἰδιοκτήτης αὐτοῦ γ) ἢ ὅταν καλλιεργῶν ἐν ἐθνικὸν κτῆμα προτιμᾶται ὡς κάτοχος παρὰ πάντα ἄλλον, καὶ εἰς τὰς τρεῖς περιπτώσεις δὲν ἀπαιτεῖ ἡ συνήθεια, ὡς προεῖρηται, καιρὸν διωρισμένον διὰ νὰ ἀποκτηθῇ ἡ νομή.
- Ὡς πρὸς τὸ τέταρτον περὶ κυριότητος ζήτημα ἡ συνήθεια διετηρήθη εὐτυχῶς σύμφωνος μὲ τὸν Νόμον.
- 10^{ον} Ἡ συνήθεια πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς κυριότητος ἀπαιτεῖ τὴν ἀμοιβαίαν τῶν μερῶν συγκατάθεσιν καὶ τὴν πραγματικὴν τοῦ πράγματος παράδοσιν, καὶ δὲν θεωρεῖ αὐτὴν ἀνίσχυρον ἂν δὲν εἶναι καταγεγραμμένη εἰς δημόσια βιβλία.
- 11^{ον} Ἡ συνήθεια διετήρησεν ὥστε ὅταν τις ἀγοράσῃ ἐν πράγμα, εἴτε κινητὸν εἴτε ἀκίνητον, καὶ ἐπομένως ἄλλος ἀποδείξει ὅτι ἀνήκει εἰς αὐτόν, τὸ λαμβάνει, ὁ δὲ ἀγοραστής ζητεῖ τὰ χρήματά του ἀπὸ τὸν πωλητὴν πρὸς τὸν ὁποῖον τὰ ἔδωκεν.

12^{ον} Ὡς πρὸς τὴν δουλείαν ἡ συνήθεια ἔχει οὕτως· μόνη ἢ συγκατάθεσις τῶν μερῶν τὴν ἰσχυροποιεῖ, δὲν ἀπαιτεῖται δὲ ἀναγκαίως ὥστε αἱ ἀφορώσαι τὴν δουλείαν πράξεις νὰ καταγράφωνται εἰς δημόσια βιβλία. Ὅταν δὲ ἰδιόκτητον τι μέρος τινὸς ὑπόκειται εἰς δουλείαν, ἀπαιτεῖ ἡ συνήθεια νὰ παραχωρήσῃ καὶ ὁ γείτον ἴσον μέρος διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν καὶ νὰ λάβῃ οὕτω τὸ δικαίωμα τῆς δουλείας.

13^{ον} Ἡ συνήθεια τὰς νομίμους δουλείας τὰς ὀνομάζει δημοσίας καὶ χαίρουν ἀπ' αὐτῶν ὅλοι οἱ γείτονες τὸ ἴδιον δικαίωμα· ὅταν δὲ πρόκειται περὶ σταλαγμάτων, δὲν δύναται τις ν' ἀφήσῃ περισσότερον μέρος, εἰ μὴ καθ' ὅσον ἐκτείνονται ταῦτα· πλὴν ὅταν ὁ τοῖχος εἶναι ἐξ ἡμισίας, δὲν δύναται ὁ μετέχων ἀπ' αὐτὸν νὰ στέψῃ¹ τὰ σταλάγματά του πρὸς τὸ μέρος τοῦ γείτονός του, οὔτε ν' ἀνοίξῃ παράθυρα. Ὅσον διὰ περὶ τῆς βοσκῆς, ὅπου βόσκουν τὰ πράγματα τῶν ἀορίστως ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὸν ἀγρόν. Εἶναι ὁμως εἰς κάθε χωρίον ἕνας τόπος, ὀνομαζόμενος λειβάδι, εἰς τὸν ὁποῖον βόσκουν ὅλοι ἀνεξαιρέτως τὰ χονδρὰ μόνον ζῶα τῶν εἰς καιρὸν ὁμως ὠρισμένον, χωρὶς τινὸς ἄλλης συμφωνίας.

Ὡς πρὸς τὸ πέμπτον ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὰ προνόμια καὶ τὰς ὑποθήκας ἡ συνήθεια ἔχει ὡς ἐφεξῆς.

14^{ον} Ὁ λαβὼν πράγμα ὑποθηκασμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχαιρε τρίτος δικαιώματα, τὸ ἀφαιρεῖται καὶ ζητεῖ τὰ χρήματά του παρ' ἐκείνου πρὸς τὸν ὁποῖον τὰ ἔδωκεν, ἡ δὲ συνήθεια δὲν προβλέπει, καθὼς καὶ ὁ Νόμος, ὥστε νὰ θέτῃ εἰς κατάστασιν τὸν δεχόμενον εἰς ὑποθήκην πράγματα, νὰ γνωρίσῃ ἂν ταῦτα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποχρεώσεως· δὲν προβλέπει ἐπίσης νὰ καταγράφωνται αἱ τοιαῦται πράξεις εἰς δημόσια βιβλία πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐνδεχομένης ἀγνοίας.

15^{ον} Ἡ συνήθεια συγχωρεῖ, καθὼς καὶ ὁ νόμος, νὰ ὑποθηκάζῃ καθεὶς ἀκίνητα καὶ κινητὰ πράγματα, ἕνας π.χ. θέτει εἰς ὑποθήκην ἐν ἀμπέλι, ἄλλος πράγματα πολίτιμα καὶ καθεξῆς.

16^{ον} Ὁ Νόμος διακρίνει πλῆθος προνομίων, ἡ δὲ συνήθεια ἐπεκράτησεν ὥστε νὰ προτιμᾶται τὸ δημόσιον, ἡ προϊξ, τὰ ὄρφανὰ καὶ ἀνίκανα ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐπιτρόπων, εἰς δὲ τοὺς δανειστὰς δὲν ὑπάρχει κανὲν ἀρχαιότητος δικαίωμα, ἀλλὰ τοὺς καλεῖ ὅλους ἐξ ἴσου εἰς τὴν διανομὴν τῶν πραγμάτων τοῦ χρεώστου.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων πληροφορεῖται ἡ Γραμματεία ὅτι ἡ συνήθεια μικρὸν διαφέρει ἀπὸ τὸν Νόμον, καὶ τοῦτο διότι ὅσαι ἐγεννῶντο ἐπὶ τουρκοκρατίας διενέξεις μεταξὺ Ἑλλήνων ἐθεωροῦντο συμβιβαστικῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τὸν κληρον, ὁ ὁποῖος εἶχε πάντοτε ὁδηγὸν τὸν Ἀρμενόπουλον.

Ὁ εὐπειθέστατος Εἰρηνοδίκης Ναυπλίας
(Τ. Σ.) Δαβὶδ οἰκονομίδης

¹ Γραφ. στρέψη.

